

Κωδικός Μαθήματος MLAW-509DL	Τίτλος Μαθήματος Νομική Έρευνα και Μεθοδολογία	Πιστωτικές Μονάδες 10
Προαπαιτούμενα Κανένα	Τμήμα Νομικής	Εξάμηνο Χειμερινό
Κατηγορία Μαθήματος Επιλεγόμενο	Γνωστική Περιοχή Δίκαιο και Πολιτική	Γλώσσα Διδασκαλίας Ελληνικά
Επίπεδο Σπουδών 2 ^{ος} Κύκλος	Διδάσκων Δρ. Στέργιος Μήτας	Έτος Σπουδών 2ο
Μέθοδος Διδασκαλίας Εξ Αποστάσεως	Πρακτική Άσκηση N/A	Συν-απαιτούμενα Κανένα

Στόχοι του Μαθήματος:

Οι βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι:

- Να αποκτήσουν βασικές γνώσεις για επιστημολογικά χαρακτηριστικά της έρευνας στις κοινωνικές και φυσικές επιστήμες αντίστοιχα,
- Να γνωρίζουν τα βασικά είδη και τις βασικές διακρίσεις της έρευνας νομικού ενδιαφέροντος,
- Να προχωρήσουν σε ανεξάρτητη νομική έρευνα μεταπτυχιακού επιπέδου, αξιοποιώντας τις διαθέσιμες πηγές
- Να εντοπίζουν, να αξιολογούν και να σχολιάζουν νομικά επιχειρήματα και δικαστικές αποφάσεις, εμπειρισταωμένα και με στερεή νομική επιχειρηματολογία,
- Να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους σε βασικά ζητήματα μεθοδολογίας του δικαίου, όπως οι μέθοδοι ερμηνείας του δικαίου, ο νομικός συλλογισμός και η ορθότητα των νομικών κρίσεων,
- Να κατανοούν τη στενή διασύνδεση αλλά και την αναγκαία διάκριση ανάμεσα στο δίκαιο, την πολιτική και την κοινωνική θεωρία.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

1. Εκπονούν με μεθοδικό τρόπο μία ερευνητική εργασία και να επιχειρούν να συγγράψουν ένα επιστημονικό άρθρο με δομή και με στέρεα, περιεκτικά και τεκμηριωμένα νομικά επιχειρήματα.
2. Έχουν αναπτύξει ένα σωστά δομημένο ερευνητικό προσανατολισμό αναφορικά με την αναζήτηση, τον εντοπισμό και την κριτική αξιολόγηση της νομολογίας, της νομοθεσίας και της διαθέσιμης βιβλιογραφίας.
3. Έχουν εμβαθύνει σ' εκείνες τις δεξιότητες που απαιτούνται για το σχηματισμό και την ορθή

έκθεση δομημένων και καλά τεκμηριωμένων νομικών επιχειρημάτων, παραπέμποντας σε πλούσια νομολογία και σε θεωρητικές προσεγγίσεις.

4. Να σχολιάζουν με μεθοδικό και εμπειρισταωμένο τρόπο δικαστικές αποφάσεις.
5. Να εντοπίζουν κενά και παραλείψεις σε διατυπωμένα νομικά επιχειρήματα και θεωρητικές τοποθετήσεις και να ασκούν πετυχημένη κριτική σε θέσεις και απόψεις που τυχόν θα τους υποβληθούν.
6. Να γνωρίζουν και να μπορούν να αξιοποιούν συστηματικά και επιστημονικά τις ποιοτικές μεθόδους έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες.
7. Να κατέχουν και να αξιοποιούν βασικές γνώσεις μεθοδολογίας και θεωρίας δικαίου, ιδίως κατά την ερμηνευτική προσέγγιση δυσχερών νομικών προβλημάτων

Περιεχόμενο Μαθήματος:

A. Νομική έρευνα

1. Οδηγός βημάτων συγγραφής επιστημονικής εργασίας – Ζητήματα επιμέλειας και γενικές συμβουλές – Σύστημα βιβλιογραφικών αναφορών
2. Η νομική ως επιστήμη του ανθρώπου (humanities) και ως κοινωνική επιστήμη (social sciences) – Η έρευνα στη νομική επιστήμη – Είδη νομικής έρευνας – Βασικές κατευθύνσεις και αρχές της ποιοτικής νομικής έρευνας (qualitative legal research) – Βήματα της ποιοτικής νομικής έρευνας – Βάσεις νομικών δεδομένων και αναζήτηση άρθρων, βιβλίων, νομοθεσίας και νομολογίας
3. Γενικοί στόχοι, κύρια χαρακτηριστικά και τύποι της ποσοτικής έρευνας – Θέσεις (και κριτική) του κοινωνιολογικού θετικισμού – Στάδια της ποσοτικής νομικής έρευνας (quantitative legal research) – Οι ιστορικές (historical) και συγκριτικές (comparative) μέθοδοι νομικής έρευνας – Ανακεφαλαίωση, παράδειγμα σύνθετης νομικής έρευνας
4. Ο σχολιασμός δικαστικής απόφασης – Η επιστημονική σημασία και το βαθύτερο κριτικό ενδιαφέρον – Δομή του σχολιασμού – Παράδειγμα σχολιασμού

B. Μεθοδολογία και θεωρία δικαίου

5. Εισαγωγικά, περί ερμηνείας – Ερμηνεία και εφαρμογή του δικαίου – Ο νομικός συλλογισμός ως παραγωγικό πρότυπο θεμελίωσης των νομικών κρίσεων – Η πραγματολογική ολοκλήρωση της ερμηνείας του δικαίου και η ιδιαίτερη σημασία των περιστάσεων αντιδικίας
6. Το γραμματικό κριτήριο ερμηνείας – Ιστορικό κριτήριο – Συστηματικό κριτήριο – Τελολογικό κριτήριο – Η περιορισμένη ερμηνευτική σημασία του «γράμματος του νόμου» και της «βούλησης του ιστορικού νομοθέτη» – Η ενότητα της ερμηνείας
7. Το νομολογιακό προηγούμενο (precedent) και η αρχή stare decisis στην αγγλική έννομη τάξη – Εντοπισμός της ratio decidendi: Παραδείγματα – Παρεμπίπτουσες κρίσεις (obiter dicta) και τεχνικές «διαφοροποίησης» (distinguishing) – Γιατί (να) ακολουθούμε δικαστικές αποφάσεις; – Η χρήση της νομολογίας στα ηπειρωτικά συστήματα και αποτίμηση της διαφοράς των συστημάτων
8. Μεθοδολογία δικαίου, φιλοσοφία δικαίου και πολιτική φιλοσοφία – Το δίκαιο στον κοινωνικό περίγυρό του: Δίκαιο και κοινωνική θεωρία – Επιστημολογικές διακρίσεις των πεδίων και

ερευνητικές διαπλοκές: Τα σημεία συνάντησης και η αναλυτικά αναγκαία διάκρισή τους

Μαθησιακές Δραστηριότητες/Διδακτικές Μεθόδους:

Διαλέξεις, ατομική και ομαδική εργασία, ατομική καθοδήγηση, ανάλυση μελετών περίπτωσης, οπτικογραφημένα μαθήματα, φόρουμ, εξέταση

Μέθοδοι Αξιολόγησης:

Ατομικές εργασίες και τελική εξέταση

Διδακτικά Εγχειρίδια – Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδόσεις	Έτος	ISBN
Η θεμελίωση των νομικών κρίσεων, η' έκδοση	Κώστας Μ. Σταμάτης,	Σάκκουλας	2009	
Writing Law Dissertations: An Introduction and Guide on the Conduct of Legal Research	Michael Salter / Julie Mason	Pearson Education Limited	2007	
Research Methodologies in EU and International Law	Robert Cryer et al (eds), ,	Hart Publishing	2011	
Σχολιασμός δικαστικής απόφασης, β' έκδοση	Κώστας Μ. Σταμάτης,	Σάκκουλας,	2009	
Readings in the Philosophy of Social Science	Michael Martin / Lee C. McIntyre (eds)	The MIT Press	1994	
Justi atque injusti scientia: Μια εισαγωγή στην επιστήμη του	Παύλος Κ. Σούρλας	Σάκκουλας, Αθήνα		

δικαίου				
Η διαπλοκή δικαίου και πολιτικής και η θεμελίωση των νομικών κρίσεων	Παύλος Κ. Σούρλας	Αντ. Σάκκουλας, Αθήνα	1989	
Θεμελιώδη ζητήματα της μεθοδολογίας του δικαίου, μέρος α'	Παύλος Σούρλας	Αντ. Σάκκουλας, Αθήνα	1986	
Learning Legal Rules, 7th ed.	James Holland / Julian Webb	Oxford University Press	2010	
Getting a PhD in Law	Carolin Morris / Cian Murphy	Hart Publishing	2011	
Jurisprudence: Themes and Concepts, 2nd edition	Scott Veitch / Emilios Christodoulidis / Lindsay Farmer	Routledge	2012	
Understanding Jurisprudence: An Introduction to Legal Theory, 3rd edition	Raymond Wacks	Oxford University Press	2012	
Theory of Legal Argumentation: The Theory of Rational Discourse as Theory of Legal Justification	Robert Alexy, A	Oxford University Press	1989	
The Nature and Authority of Precedent	Neil Duxbury	Cambridge University Press	2008	